

2024/358

22.1.2024

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/358

z dne 29. septembra 2023

o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/1503 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo zahteve za kreditno točkovanje projektov množičnega financiranja, oblikovanje cen ponudb za množično financiranje ter politike in postopke za obvladovanje tveganj

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2020/1503 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. oktobra 2020 o evropskih ponudnikih storitev množičnega financiranja za podjetnike ter spremembi Uredbe (EU) 2017/1129 in Direktive (EU) 2019/1937 ⁽¹⁾ ter zlasti člena 19(7) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Člen 23 Uredbe (EU) 2020/1503 od ponudnikov storitev množičnega financiranja zahteva, da vlagateljem zagotovijo zadostne informacije o kakovosti projektov množičnega financiranja in lastnikih projektov, zlasti s predložitvijo dokumenta s ključnimi informacijami o naložbi (KIIS), ki vsebuje informacije, potrebne za sprejete informirane odločitve o naložbi. Vendar bi morali biti vlagatelji ustrezno obveščeni tudi o tem, kako ponudniki storitev množičnega financiranja izračunavajo kreditne ocene za projekte množičnega financiranja in lastnike projektov, da bi lahko bolje razumeli in primerjali tveganja, na katerih temeljijo različna posojila iz naslova množičnega financiranja.
- (2) V zadnjih letih so bile tehnike ocenjevanja kreditnega tveganja in izračunavanja ocen kreditnega tveganja poleg bolj tradicionalnih statističnih tehnik razvite z inovativnimi pristopi, ki temeljijo na umetni inteligenci in strojnem učenju. Na primer, za mala in srednja podjetja brez dolge kreditne zgodovine se lahko inovativne metode, ki temeljijo na podatkih o transakcijah, izkažejo za uporabnejše od metod, ki temeljijo na tradicionalnih podatkih iz bilance stanja. Uporaba teh tehnik lahko zaradi njihove kompleksnosti poveča asimetrijo informacij med vlagatelji in ponudniki storitev množičnega financiranja. Zato bi bilo treba v opisu metode, ki jo uporabljajo ponudniki storitev množičnega financiranja za izračun kreditnih ocen, navesti model točkovanja, ki se uporablja za tak izračun, ter zadostne informacije o finančnih in nefinančnih dejavnikih, ki se uporabljajo kot vhodni podatki v teh modelih točkovanja, ter o rezultatih, ki jih zagotavljajo modeli točkovanja.
- (3) Vlagatelji se morda ne zavedajo v celoti obstoja mehanizma za oblikovanje cen ponudb za množično financiranje in več dejavnikov, povezanih z njim. Zato bi bilo treba povečati preglednost, da se omogoči primerjava med različnimi posojili. Zlasti kadar ponudniki storitev množičnega financiranja predlagajo ceno ponudbe za množično financiranje, bi morali natančno opisati metodo, uporabljeno za izračun teh cen. Pri tem opisu bi bilo treba upoštevati tiste elemente, ki so pomembni v trenutku izdaje posojila in po njem, zlasti ob upoštevanju pristožbin, ki jih lahko ponudnik storitev množičnega financiranja zahteva od vlagateljev in lastnikov projektov za opravljene storitve.
- (4) Cena posojil, omogočenih na platformi ponudnika storitev množičnega financiranja, bi morala biti pravična in ustrežna. Zato bi bilo treba zagotoviti, da cena odraža profil tveganja in neto sedanjo vrednost posojila ter da je ponudnik storitev množičnega financiranja upošteval splošne tržne pogoje.
- (5) Ponudniki storitev množičnega financiranja bi morali izvesti zanesljivo oceno kreditnega tveganja kot minimalno zaščito za vlagatelje, ki nimajo zadostnih informacij o kreditni sposobnosti lastnikov projektov in vzdržnosti projektov množičnega financiranja. Za zagotovitev, da ponudniki storitev množičnega financiranja ocenijo kreditno tveganje projektov množičnega financiranja in lastnikov projektov na trden in zanesljiv način, bi morali upoštevati

⁽¹⁾ UL L 347, 20.10.2020, str. 1.

zadostno količino informacij o tistih dejavnikih, ki vplivajo na finančni položaj in poslovno strategijo lastnikov projektov in projektov množičnega financiranja. Ker je pri celoviti oceni kreditnega tveganja treba upoštevati tudi, ali se tako tveganje izravna z razpoložljivostjo ureditev kreditnega zavarovanja, bi morali ponudniki storitev množičnega financiranja upoštevati tudi informacije o zavarovanju s premoženjem in jamstvih, ki se uporabljajo za zmanjševanje kreditnega tveganja.

- (6) Ponudniki storitev množičnega financiranja bi morali imeti dostop do ustreznih informacij iz dokumentacije v zvezi z ocenami kreditnega tveganja, da se omogoči ustrezna primerjalna analiza kreditne sposobnosti potencialnih lastnikov projektov ter izboljšajo modeli in orodja, ki se uporabljajo za odobritev projektov, ki se financirajo na njihovih platformah. Osební podatki, vključeni v te informacije, bi se morali hraniti največ pet let in se v vsakem primeru obravnavati v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.
- (7) Postopek za določitev cene ponudbe za množično financiranje bi moral vključevati tudi natančno vrednotenje posojil iz naslova množičnega financiranja. Ponudniki storitev množičnega financiranja bi zato morali zagotoviti, da takšno vrednotenje v življenjskem ciklu posojila temelji na zadostnem številu dejavnikov, ki odražajo strukturo prihodkov in stroškov posojila ter njegovo tveganost.
- (8) Zaradi trdnih struktur upravljanja so vlagatelji bolj zaščiteni. V ta namen bi morali imeti ponudniki storitev množičnega financiranja vzpostavljene ureditve upravljanja, ki so sorazmerne z njihovo kompleksnostjo, skupaj s politikami, ki določajo elemente razkritja, ki zagotavljajo, da informacije, ki se zagotovijo vlagateljem, natančno in dovolj podrobno predstavljajo projekt množičnega financiranja. Poleg tega bi bilo treba v zvezi s projekti množičnega financiranja in lastniki projektov izvajati skrbne preglede. Z okvirom za obvladovanje tveganj iz člena 4(4), točka (f), Uredbe (EU) 2020/1503 bi se zato morale opredeliti glavne vloge in funkcije, ki so odgovorne za oceno kreditnega tveganja in razvrstitev posojil v zadevne kategorije tveganja. Tak okvir bi moral ustrezati kompleksnosti poslovnega modela ponudnikov množičnega financiranja in vrsti omogočenega posojanja ter odražati zaščitne ukrepe iz Uredbe (EU) 2020/1503 za obvladovanje tveganj pranja denarja in financiranja terorizma.
- (9) Ta uredba temelji na osnutku regulativnih tehničnih standardov, ki ga je pripravil Evropski bančni organ (EBA) v tesnem sodelovanju z Evropskim organom za vrednostne papirje in trge (ESMA) in ga predložil Komisiji.
- (10) EBA je opravil odprta javna posvetovanja o osnutku regulativnih tehničnih standardov, na katerem temelji ta uredba, analiziral morebitne povezane stroške in koristi ter zaprosil za mnenje interesno skupino za bančništvo, ustanovljeno v skladu s členom 37 Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾.
- (11) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje dal 10. januarja 2023 –

⁽²⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

Opis metode, uporabljene za izračun kreditnih ocen za projekte množičnega financiranja in cen ponudb za množično financiranje

Člen 1

Oblika opisa metode za izračun kreditnih ocen za projekte množičnega financiranja in cen ponudb za množično financiranje

Ponudniki storitev množičnega financiranja, ki uporabljajo kreditne ocene za projekte množičnega financiranja ali predlagajo cene za ponudbe za množično financiranje, zagotovijo, da je opis metod, uporabljenih za izračun teh kreditnih ocen ali cen, točen, zanesljiv in redno posodobljen ter skladen z vsem naslednjim:

- (a) opis se jasno razlikuje od tržnih sporočil;
- (b) opis je predstavljen tako, da je lahko berljiv in izražen tako, da ga je lažje razumeti.

Člen 2

Elementi, ki jih je treba vključiti v opis metode, uporabljene za izračun kreditnih ocen za projekte množičnega financiranja

1. Opis metode, uporabljene za izračun kreditnih ocen projektov množičnega financiranja, vsebuje vse naslednje informacije:

- (a) kateri od naslednjih modelov točkovanja je bil uporabljen:
 - (i) statistični model;
 - (ii) model na podlagi presoje, pri katerem so statistične tehnike povezane z diskrecijskimi elementi odločanja;
 - (iii) avtomatiziran model;
 - (iv) drug model;
- (b) ali so vzpostavljene ustrezne ureditve upravljanja za oblikovanje in uporabo modela;
- (c) opis okvira, ki se uporablja za zagotovitev, da se kakovost rezultatov modela redno ocenjuje in spremlja;
- (d) ali je bil uporabljen model, ki so ga razvili tretji ponudniki storitev.

2. Poleg informacij iz odstavka 1 opis metode, uporabljene za izračun kreditnih ocen projektov množičnega financiranja, vsebuje vse naslednje informacije:

- (a) informacije o viru vseh podatkov, uporabljenih v modelih točkovanja, pri čemer je zlasti navedeno, ali so informacije:
 - (i) prejete od lastnika projekta;
 - (ii) pridobljene iz zunanjih kreditnih registrov;
 - (iii) pridobljene iz javno dostopnih virov;
 - (iv) pridobljene iz katerih koli drugih virov;
- (b) obrazložitev, kako metoda upošteva naslednje finančne dejavnike, povezane z lastnikom projekta in projektom množičnega financiranja, ter jih uporablja kot vhodne podatke v modelu točkovanja:
 - (i) donosnost projekta množičnega financiranja;
 - (ii) denarni tok, ki ga ustvari projekt množičnega financiranja;

- (iii) finančni vzvod, raven zadolženosti in solventnost lastnika projekta;
- (iv) kreditno zgodovino lastnika projekta;
- (v) razpoložljivost zavarovanja s premoženjem ali jamstev;
- (c) obrazložitev, kako metoda upošteva naslednje nefinančne dejavnike, povezane z lastnikom projekta, ter jih uporablja kot vhodne podatke v modelu točkovanja:
 - (i) makroekonomske razmere v jurisdikciji, v kateri se bo projekt izvajal;
 - (ii) stopnjo konkurence v sektorju, v katerem se bo projekt razvijal;
 - (iii) znanje in izkušnje lastnika projekta v specifičnem sektorju, v katerem posluje;
 - (iv) ugled lastnika projekta;
- (d) uteži, dodeljene finančnim in nefinančnim dejavnikom iz točk (b) in (c);
- (e) ustrezne metrike, ki se upoštevajo v zvezi s finančnimi in nefinančnimi dejavniki iz točk (b) in (c);
- (f) pojasnilo, kako se pri dodeljevanju kreditnih ocen upoštevajo tveganja, ki izhajajo iz dejavnosti pranja denarja in financiranja terorizma;
- (g) opis rezultata modela točkovanja, vključno s tabelo s stopnjami kreditne ocene, v kateri so za vsako stopnjo navedeni:
 - (i) bonitetna ocena;
 - (ii) verjetnost neplačila;
 - (iii) kvalitativna razlaga stopnje kreditne ocene;
 - (iv) ali ponudnik storitev množičnega financiranja sprejme ali zavrne financiranje projekta;
- (h) opis, kako pogosto se v času trajanja posojila, s katerim se financira projekt, posodablajo kreditne ocene in ustrezne ocene projekta množičnega financiranja;
- (i) navedbo, ali je kreditne ocene, pridobljene z uporabo avtomatiziranih modelov, mogoče ročno popraviti, in okoliščine, v katerih se izvedejo taki ročni popravki;
- (j) navedbo, kako se rezultat metode upošteva pri določanju:
 - (i) najvišjega zneska posojila, ponujenega potencialnemu lastniku projekta;
 - (ii) najdaljšega trajanja posojila, ponujenega potencialnemu lastniku projekta.

3. Ponudniki storitev množičnega financiranja obvestijo vlagatelje, kadar sprememba metode, uporabljene za določitev kreditnih ocen, povzroči bistvene spremembe rezultatov te metode.

4. Ponudniki storitev množičnega financiranja za namene odstavka 2, točka (a)(i), kadar informacije iz navedene točke temeljijo na nerevidiranih računovodskih izkazih, vlagateljem razkrijejo dovolj informacij o zanesljivosti teh informacij.

Člen 3

Elementi, ki jih je treba vključiti v opis metode, uporabljene za izračun cen ponudb za množično financiranje

1. V opisu metode, uporabljene za izračun cene ponudb za množično financiranje, je pojasnjeno, kako se v strategiji za oblikovanje cen upoštevajo vsi naslednji elementi posojila:

- (a) glavnica posojila;
- (b) zapadlost posojila;
- (c) časovna struktura obrokov odplačevanja;
- (d) rezultati modelov točkovanja.

2. V opisu metode iz odstavka 1 se navede, kako se v trenutku izdaje posojila upoštevajo vsi naslednji elementi:
 - (a) uporabljena netvegana obrestna mera;
 - (b) kategorija tveganja lastnika projekta, pripisana v skladu s členom 19;
 - (c) razpoložljivost zavarovanja s premoženjem ali jamstev;
 - (d) kakršni koli operativni in upravni stroški ter pristojbine, ki jih zaračuna ponudnik storitev množičnega financiranja za storitve, opravljene v zvezi s posojilom;
 - (e) kadar je ustrezno, katero koli drugo tveganje, povezano s posojilom.

3. Poleg elementov iz odstavkov 1 in 2 se v opisu metode iz odstavka 1 tudi navede, kako se po trenutku izdaje posojila upoštevajo vsi naslednji elementi:
 - (a) pristojbine za upravljanje in spremljanje posojil;
 - (b) pristojbine v zvezi s ponovnim vrednotenjem zavarovanja s premoženjem;
 - (c) pristojbine za spremembe pogojev posojilne pogodbe ali pogojev prestrukturiranja, vključno s spremembami po neplačilu lastnika projekta;
 - (d) pristojbine za prodajo posojila s strani vlagatelja;
 - (e) pristojbine za predčasno odplačilo posojila;
 - (f) pristojbine za rezervne sklade iz člena 6(5) in (6) Uredbe (EU) 2020/1503.

POGLAVJE II

Ocena kreditnega tveganja in vrednotenje posojila

Člen 4

Pristopi in informacije za oceno kreditnega tveganja in vrednotenje posojila

Za namene tega poglavja ponudniki storitev množičnega financiranja:

- (a) sprejmejo metode in pristope za oceno kreditnega tveganja in vrednotenje posojila, ki so sorazmerni z velikostjo, vrsto in zapadlostjo posojila ter značilnostmi lastnika projekta in projekta množičnega financiranja;
- (b) uporabljajo točne, zanesljive in najnovejše informacije in podatke.

Člen 5

Splošne zahteve za ocene kreditnega tveganja projektov množičnega financiranja ali lastnikov projektov

1. Ponudniki storitev množičnega financiranja pri ocenjevanju kreditnega tveganja projektov množičnega financiranja ali lastnikov projektov ocenijo trenutno in prihodnjo sposobnost lastnika projekta za izpolnjevanje finančnih obveznosti, določenih v posojilni pogodbi.
2. Ponudniki storitev množičnega financiranja dobro dokumentirajo odločitve o oceni iz odstavka 1 in to dokumentacijo hranijo vsaj pet let po odplačilu zadnjega obroka posojila.
3. Za namene odstavka 2 se vsi osebni podatki, kot so opredeljeni v členu 4(1) Uredbe (EU) 2016/679, hranijo največ pet let po odplačilu zadnjega obroka posojila.

Člen 6

Informacije, ki jih je treba upoštevati pri ocenah kreditnega tveganja projektov množičnega financiranja ali lastnikov projektov

Ponudniki storitev množičnega financiranja pri ocenjevanju kreditnega tveganja projektov množičnega financiranja ali lastnikov projektov upoštevajo vse naslednje informacije:

- (a) opis projekta množičnega financiranja;
- (b) namen posojila;
- (c) lastniško strukturo lastnika projekta;
- (d) poslovni načrt, na katerem temelji projekt množičnega financiranja;
- (e) razpoložljivost zavarovanja s premoženjem ali jamstev.

Člen 7

Dejavniki, ki jih je treba upoštevati pri oceni finančnega položaja lastnika projekta ali projekta množičnega financiranja

1. Ponudniki storitev množičnega financiranja pri ocenjevanju kreditnega tveganja projektov množičnega financiranja ali lastnikov projektov upoštevajo vse naslednje dejavnike v zvezi s finančnim položajem lastnika projekta ali projekta množičnega financiranja:

- (a) dohodek in denarni tok, ki ju je ustvaril projekt množičnega financiranja v zadnjih dveh letih, če sta na voljo;
- (b) pričakovane prihodke in denarne tokove projekta množičnega financiranja v različnih scenarijih;
- (c) trenutni in predvideni finančni položaj lastnika projekta, vključno z vsemi drugimi obstoječimi posojili in obveznostmi;
- (d) razpoložljivost zavarovanja s premoženjem ali drugih jamstev.

2. Za namene odstavka 1, točka (c), ponudniki storitev množičnega financiranja pri ocenjevanju drugih posojil in obveznosti, ki jih lahko ima lastnik projekta v času prošnje za posojilo, upoštevajo naslednje dejavnike:

- (a) znesek teh drugih posojil ali obveznosti;
- (b) valuto, v kateri so izdana ta druga posojila ali obveznosti;
- (c) zapadlost teh drugih posojil ali obveznosti;
- (d) načrt odplačevanja za ta druga posojila ali obveznosti;
- (e) obrestno mero ali katero koli drugo nadomestilo, predvideno v teh drugih posojilnih pogodbah ali pogodbah o obveznostih.

3. Ponudniki storitev množičnega financiranja pri izvajanju ocene iz odstavkov 1 in 2 v skladu s politikami iz poglavja IV upoštevajo ustrezne finančne kazalnike, kazalnike za specifičen razred sredstev ali kazalnike specifične vrste produkta za zadnja tri poslovna leta, če so na voljo. Ti kazalniki se izračunajo v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) ali lokalnimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli (GAAP) v skladu s politikami iz poglavja IV.

4. Ustrezni finančni kazalniki lahko med drugim vključujejo postavke iz Priloge.

5. Ponudniki storitev množičnega financiranja pri uporabi finančnih projekcij za oceno kreditnega tveganja zagotovijo, da te projekcije temeljijo na trdnih in preudarnih predpostavkah ter so skladne s preteklimi podatki in razumnimi tržnimi pričakovanji.

Člen 8

Informacije, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju poslovnega modela in strategije projektov množičnega financiranja ali lastnikov projektov

Ponudniki storitev množičnega financiranja pri ocenjevanju kreditnega tveganja projektov množičnega financiranja ali lastnikov projektov upoštevajo naslednje informacije v zvezi s poslovnim modelom in poslovno strategijo projekta množičnega financiranja:

- (a) kako dobro pozna lastnik projekta poslovni sektor v zvezi s projektom množičnega financiranja in kakšne so njegove izkušnje s podobnimi projekti;
- (b) izvedljivost in vzdržnost poslovnega načrta, povezanega s projektom množičnega financiranja;
- (c) analizo prednosti in slabosti projekta množičnega financiranja;
- (d) stopnjo konkurence v poslovnem sektorju, v katerem poteka projekt množičnega financiranja;
- (e) vrsto strank in njihovo geografsko lokacijo.

Člen 9

Informacije o ureditvah kreditnega zavarovanja

1. Če je posojilo, odobreno lastniku projekta, zavarovano z ureditvami kreditnega zavarovanja, ponudniki storitev množičnega financiranja sprejmejo vse razumne ukrepe, da zberejo informacije o:

- (a) točnosti vrednotenja zavarovanja s premoženjem in jamstev;
- (b) učinkovitosti in izvršljivosti zavarovanja s premoženjem in jamstev.

2. Ponudniki storitev množičnega financiranja redno ocenjujejo in spremljajo vrednost zavarovanja s premoženjem in jamstev ter sprejmejo ustrezne ukrepe, če se vrednost zavarovanja s premoženjem bistveno zmanjša.

Člen 10

Informacije o stvarnem kreditnem zavarovanju

1. Kadar je posojilo zajamčeno z zavarovanjem s premoženjem, ponudniki storitev množičnega financiranja zagotovijo, da se pri vrednotenju zavarovanja s premoženjem upoštevajo vse naslednje informacije:

- (a) informacije o zapadlosti zavarovanja s premoženjem;
- (b) za zavarovanja s finančnim premoženjem zadnja razpoložljiva cena zavarovanja s premoženjem in povprečna cena v preteklih 12 mesecih na trgu, ki je likviden in na katerem se trguje;
- (c) za zavarovanje s stvarnim premoženjem zadnja razpoložljiva tržna vrednost;
- (d) informacije o obstoju trga za takojšnje unovčenje zavarovanja s premoženjem;
- (e) mera nestanovitnosti vrednosti zavarovanja s premoženjem.

2. Če trg, na katerem bi se objektivno določila cena ali tržna vrednost zavarovanja s premoženjem, ne obstaja, ponudniki storitev množičnega financiranja upoštevajo vse naslednje informacije:

- (a) predpostavke, ki so bile uporabljene za oceno vrednosti zavarovanja s premoženjem;
- (b) kako pogosto je mogoče hitro pridobiti vrednost, vključno s strokovno cenitvijo ali vrednotenjem.

3. Za namene odstavkov 1 in 2 imajo ponudniki storitev množičnega financiranja vzpostavljene politike in postopke za spremljanje vrednosti zavarovanja s premoženjem.

Člen 11

Informacije o osebnem kreditnem zavarovanju

Kadar je posojilo zajamčeno, ponudniki storitev množičnega financiranja zagotovijo, da se pri vrednotenju jamstva upoštevajo vse naslednje informacije:

- (a) identiteta izdajatelja jamstva;
- (b) vrsta jamstva;
- (c) izvršljivost jamstva;
- (d) raven zaščite, ki jo zagotavlja jamstvo;
- (e) znesek, za katerega se je izdajatelj jamstva zavezal, da ga bo plačal v primeru neizpolnjevanja obveznosti ali neplačila lastnika projekta.

Člen 12

Računovodske informacije

Kadar revidirani računovodski izkazi za zadnji dve poslovni leti niso na voljo, ponudniki storitev množičnega financiranja za namene člena 4(4), točka (b)(i), Uredbe (EU) 2020/1503 oceno finančnega položaja lastnika projekta utemeljijo na dokumentih, ki jih pripravi davčni svetovalec, pooblaščen računovodja ali druga pooblaščen oseba, za katero velja sistem strokovnega zagotavljanja kakovosti.

Člen 13

Informacije, ki jih je treba upoštevati pri vrednotenju posojila

1. Pri vrednotenju vsakega posojila iz člena 4(4), točka (e)(i), Uredbe (EU) 2020/1503 ponudniki storitev množičnega financiranja:

- (a) izvedejo vrednotenje posojil, odobrenih lastnikom projektov, ob upoštevanju zadostnih in posodobljenih informacij;
- (b) izvedejo vrednotenje v treh mesecih pred odobritvijo posojila.

2. Za namene odstavka 1 ponudniki storitev množičnega financiranja v trenutku izdaje posojila upoštevajo vse naslednje dejavnike:

- (a) zapadlost posojila;
- (b) pogostost obročnih plačil in pričakovane prihodnje denarne tokove;
- (c) ali obstaja možnost predčasnih odplačil, predvidena v posojilni pogodbi;
- (d) netvegano obrestno mero za diskontiranje odplačil v okviru posojila;
- (e) obrestno mero, določeno v posojilni pogodbi;
- (f) verjetnost neplačila lastnika projekta, kot je določeno v členu 1(1) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2115 ^(⁵);
- (g) vrednost morebitnega zavarovanja s premoženjem, ki ga je lastnik projekta uporabil kot del posojilne pogodbe;
- (h) morebitna jamstva in raven zaščite, ki jo zagotavljajo ta jamstva.

⁽⁵⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2115 z dne 13. julija 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/1503 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo metodologijo izračuna stopenj neplačil posojil, ponujenih na platformi za množično financiranje (UL L 287, 8.11.2022, str. 33).

3. Za namene odstavka 1 ponudnik storitev množičnega financiranja po trenutku izdaje posojila poleg dejavnikov iz odstavka 2 upošteva naslednje dejavnike:

- (a) čas do zapadlosti posojila;
- (b) pričakovanje prihodnjih izgub.

4. Kadar ponudniki storitev množičnega financiranja v skladu s členom 4(4), točka (e)(iii), Uredbe (EU) 2020/1503 vrednotijo posojilo po neplačilu, konservativno ovrednotijo zavarovanje s premoženjem in jamstva ter upoštevajo druge pristojbine in odhodke, povezane z izterjavo dolgov.

POGLAVJE III

Pošteno in ustrezno oblikovanje cen posojil

Člen 14

Dejavniki za zagotavljanje poštenega in ustreznega oblikovanja cen posojil

1. Ponudniki storitev množičnega financiranja pri določanju cene posojila, ki ga omogočajo, upoštevajo vse naslednje dejavnike:

- (a) profil tveganja lastnika projekta ali projekta množičnega financiranja, kot je določen v kategorijah tveganja iz člena 19;
- (b) neto sedanjo vrednost posojila;
- (c) prevladujoče tržne razmere v trenutku izdaje posojila in med trajanjem posojila;
- (d) njuno poslovno strategijo.

2. Ponudniki storitev množičnega financiranja pri izračunu neto sedanje vrednosti iz odstavka 1, točka (b), upoštevajo vse naslednje dejavnike:

- (a) glavnico posojila;
- (b) zapadlost posojila;
- (c) pogostost obrokov posojila;
- (d) ustrezno obrestno mero za diskontiranje prihodnjih odplačil.

POGLAVJE IV

Politike in postopki za zagotavljanje zadostnih informacij za stranke in omogočanje ocen kreditnega tveganja, vrednotenja posojil in oblikovanja cen

Člen 15

Ureditve upravljanja za obveščanje strank

1. Ponudniki storitev množičnega financiranja imajo za obveščanje strank iz člena 19 Uredbe (EU) 2020/1503 vzpostavljen ustrezen okvir upravljanja in pisni opis tega okvira.

2. Za namene odstavka 1 ponudniki storitev množičnega financiranja zagotovijo vse naslednje:

- (a) da so vse informacije, zagotovljene strankam, popolne in posodobljene;
- (b) da so notranje ureditve, postopki in mehanizmi upravljanja za razkrivanje informacij strankam sorazmerni z velikostjo in kompleksnostjo ponudnika storitev množičnega financiranja.

3. Ponudniki storitev množičnega financiranja zagotovijo, da vsa kvantitativna razkritja strankam spremljajo kvalitativni opis in druge dodatne informacije, ki bi lahko bile potrebne, da bi stranke v celoti razumele kvantitativna razkritja.

Člen 16

Politike za razkrivanje informacij strankam

1. Politike za razkrivanje informacij strankam iz člena 19 Uredbe (EU) 2020/1503 zagotavljajo, da so vse informacije za stranke predstavljene na lahko berljiv način in izražene tako, da se zlasti potencialnim nepoučenim vlagateljem olajša razumevanje.
2. Ponudniki storitev množičnega financiranja zagotovijo, da politike za zagotavljanje zadostnih informacij strankam vsebujejo vse naslednje elemente:
 - (a) pogostost posodabljanja informacij, zagotovljenih strankam;
 - (b) vloge ali funkcije, odgovorne za pripravo informacij za stranke;
 - (c) obravnavo informacij, ki lahko vplivajo na oblikovanje cen posojila (cenovno občutljive informacije);
 - (d) postopek potrjevanja informacij za stranke.
3. Vodstveni organ ponudnika storitev množičnega financiranja odobri politike, postopke in organizacijske ureditve v zvezi z razkrivanjem informacij strankam, te politike pa so v pisni obliki, se redno posodabljajo in dobro dokumentirajo.

Člen 17

Vzpostavitev okvira za obvladovanje tveganj

1. Okvir za obvladovanje tveganj iz člena 4(4)(f) Uredbe (EU) 2020/1503 je:
 - (a) vključen v splošno organizacijsko strukturo in strukturo odločanja ponudnika storitev množičnega financiranja;
 - (b) sorazmeren s kompleksnostjo poslovnega modela ponudnika storitev množičnega financiranja.
2. Ponudniki storitev množičnega financiranja v svojem okviru za obvladovanje tveganj določijo vloge ali funkcije, odgovorne za ocenjevanje in spremljanje kreditnega tveganja, postopek odobritve projektov množičnega financiranja, ki se predlagajo vlagateljem, in vrednotenje posojil.
3. Ponudniki storitev množičnega financiranja vzpostavijo pregledne okvire poročanja. Ti okviri poročanja zagotavljajo, da imajo vodstveni organ ponudnikov storitev množičnega financiranja ter vloge in funkcije na voljo ustrezne informacije, ki jim omogočajo merjenje, ocenjevanje in spremljanje kreditnega tveganja. Okvir za poročanje je dovolj podroben in dokumentiran.
4. Vodstveni organ ponudnika storitev množičnega financiranja nadzoruje izvajanje ureditev upravljanja in organizacijskih ureditev v zvezi z okvirom za obvladovanje tveganj, vključno z vzpostavitvijo, vzdrževanjem in objavo zadevnih politik ter postopkov.

Člen 18

Vloge in funkcije, določene v okviru za obvladovanje tveganj

1. Vloge in funkcije, določene v okviru za obvladovanje tveganj, so odgovorne za:
 - (a) ocenjevanje kreditnega tveganja projektov množičnega financiranja in lastnikov projektov za namene točkovanja v skladu s poglavjem III;
 - (b) razvrščanje posojil v ustrezne kategorije tveganja;

- (c) oblikovanje ustreznih postopkov za spremljanje kreditnega tveganja in poročanje o njem;
 - (d) vzpostavitev ustreznih postopkov za ravnanje v primerih, ko lastnik projekta ne more izpolniti svojih obveznosti ali pride do neplačila, kot je določeno v členu 1(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2115.
2. Kadar ponudniki storitev množičnega financiranja izvajajo posamezne naloge upravljanja portfelja v zvezi s posojili v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2020/1503, vzpostavijo podroben in dokumentiran postopek za razdelitev sredstev vlagateljev med projekte množičnega financiranja.
3. Ponudniki storitev množičnega financiranja, ki predlagajo cene ponudb za množično financiranje, imajo vzpostavljen ustrezen okvir za oblikovanje cen, podprt z ustrežno dokumentacijo in strukturami upravljanja, odgovornimi za sprejemanje odločitev o cenah.

Člen 19

Kategorije tveganja

1. Ponudniki storitev množičnega financiranja zagotovijo, da razvrščanje posojil v kategorije tveganja v skladu s členom 18(1)(b) odraža:
- (a) stopnje tveganja zadevnih projektov množičnega financiranja, določene na podlagi rezultatov notranjih modelov kreditnega točkovanja v skladu s poglavjem I;
 - (b) posebne dejavnike, ki so povezani s posojilom, med drugim obrestno mero, zapadlost posojila in pogostost plačilnih obrokov.
2. Ponudniki storitev množičnega financiranja zagotovijo, da:
- (a) okvir za obvladovanje tveganj vsebuje ustrezne postopke za pregled razvrstitve posojil v kategorije in za njihovo prerazvrstitev v novo kategorijo tveganja, kadar pride do spremembe zadevnega kreditnega točkovanja ali drugih dejavnikov, povezanih s posojilom;
 - (b) je vsaka kategorija tveganja povezana z verjetnostjo neplačila.

Člen 20

Odobritev projektov množičnega financiranja

1. Ponudniki storitev množičnega financiranja znotraj okvira za obvladovanje tveganj vzpostavijo jasne in dobro dokumentirane postopke za odobritev projektov množičnega financiranja, ki se predlagajo vlagateljem.
2. Postopki, vzpostavljeni v skladu z odstavkom 1, določajo odgovornosti zadevne vloge in funkcij v organizacijski strukturi ponudnika storitev množičnega financiranja.
3. Ponudniki storitev množičnega financiranja zagotovijo, da so zaposleni, ki lahkoodobrijo projekte, ki se predlagajo vlagateljem, ustrezno usposobljeni ter imajo ustrezno strokovno znanje in delovne izkušnje v zvezi s posebnimi pooblastili, ki so jim podeljena.

Člen 21

Uporaba avtomatiziranih modelov

1. Kadar se za ocenjevanje kreditnega tveganja projektov množičnega financiranja ali lastnikov projektov in odobritev projektov množičnega financiranja, ki se predlagajo vlagateljem, uporabljajo avtomatizirani modeli, ponudniki storitev množičnega financiranja zagotovijo, da:
- (a) zadevne vloge in funkcije dobro razumejo metodologijo teh modelov, njihove vhodne podatke ter njihove predpostavke in omejitve;
 - (b) vodstveni organ zadostno razume uporabo tehnološko podprtih inovacij, ki se uporabljajo za finančne produkte;

- (c) avtomatizirani modeli ustrezajo svojemu namenu, njihova uporaba pa je sorazmerna z velikostjo in kompleksnostjo dejavnosti lastnika projekta in projekta množičnega financiranja ter zneskom posojila.
2. Za namene odstavka 1 ponudniki storitev množičnega financiranja vzpostavijo politike in postopke ter določijo ustrezne ureditve upravljanja za oblikovanje in uporabo takih avtomatiziranih modelov.
3. Politike in postopki iz odstavka 2:
- (a) zagotavljajo kakovost podatkov, ki se uporabljajo kot vhodni podatki za avtomatizirane modele;
- (b) zagotovijo, da se kakovost rezultatov avtomatiziranih modelov redno ocenjuje;
- (c) določijo merila za odločanje o tem, kdaj je mogoče rezultat takih avtomatiziranih modelov ovreči.
4. Ponudniki storitev množičnega financiranja imajo na voljo ustrezno dokumentacijo, ki zajema metodologijo, vhodne podatke in merila, ki jih avtomatizirani modeli uporabljajo za ocenjevanje kreditnega tveganja, spremljanje kreditnega tveganja in odobritev projektov množičnega financiranja, ki se predlagajo vlagateljem.

Člen 22

Politike za oceno kreditnega tveganja

1. Ponudniki storitev množičnega financiranja znotraj svojega okvira za obvladovanje kreditnega tveganja določijo ustrezne politike in postopke za določanje meril za ocenjevanje in spremljanje kreditnega tveganja.
2. Ponudniki storitev množičnega financiranja imajo vzpostavljene politike in postopke za obvladovanje kreditnega tveganja, ki določajo vse naslednje:
- (a) postopek odobritve projektov množičnega financiranja, ki se predlagajo vlagateljem;
- (b) postopek razvrščanja projektov množičnega financiranja in lastnikov projektov v kategorije tveganja v skladu s členom 19;
- (c) informacije in dejavnike, ki se uporabijo za oceno kreditne sposobnosti projektov množičnega financiranja in lastnikov projektov v skladu s poglavjem II;
- (d) merila za sprejetje in uporabo ukrepov za zmanjševanje kreditnega tveganja;
- (e) pogoje za uporabo avtomatiziranega odločanja v postopku odobritve projektov množičnega financiranja, ki se predlagajo vlagateljem;
- (f) okoliščine, v katerih so mogoča odstopanja od standardnih postopkov;
- (g) postopek za spremljanje kreditnega tveganja po trenutku izdaje posojila;
- (h) postopke za obravnavanje lastnikov projektov, ki zamujajo z odplačevanjem posojil.
3. Politike in postopki kreditnega tveganja iz odstavka 1:
- (a) so sorazmerni z velikostjo in kompleksnostjo projektov množičnega financiranja, ponujenih na platformi za množično financiranje;
- (b) jasno opredeljujejo vloge in/ali funkcije, odgovorne za izvajanje ustreznih nalog;
- (c) so dokumentirani in se posodablajo.
4. Politike kreditnega tveganja iz odstavka 1 navajajo, ali ponudniki storitev množičnega financiranja v oceno kreditnega tveganja projektov množičnega financiranja vključujejo okoljska, socialna in upravljavska tveganja ter kako vključujejo ta tveganja.

Člen 23

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 29. septembra 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

Ustrezni finančni kazalniki iz člena 7(4), ki jih je treba upoštevati pri oceni finančnega položaja

- I) Kazalniki dobičkonosnosti:
- (a) letni neto dohodek
 - (b) dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo (EBITDA)
 - (c) donosnost lastniškega kapitala (RoE) – $RoE = (\text{dobiček pred obrestmi in davki (EBIT)} - \text{davki} - \text{plačane obresti}) / (\text{povprečni lastniški kapital})$
 - (d) donos na sredstva (RoA) – $RoA = (\text{EBIT} - \text{davki}) / (\text{povprečna skupna sredstva})$
 - (e) stopnja neto dobička (NPM) – $NPM = (\text{EBIT} - \text{davki}) / (\text{povprečna skupna sredstva})$
 - (f) prodaja glede na skupna sredstva (STA) – $STA = \text{prodaja} / (\text{povprečna skupna sredstva})$
- II) Kazalniki finančnega vzvoda in dolga:
- (a) razmerje med dolgom in lastniškim kapitalom (DER) – $DER = (\text{dolg} + \text{vrednost najemov}) / \text{lastniški kapital}$
 - (b) delež dolga (DR) – $DR = (\text{skupni dolg}) / (\text{skupna sredstva})$
 - (c) donos dolga (DY) – $DY = \text{EBITDA} / \text{znesek posojila}$
 - (d) posojilo glede na stroške (LC) – $LC = (\text{znesek posojila}) / (\text{stroški gradnje})$
 - (e) posojilo glede na vrednost (LV) – $LV = (\text{znesek posojila}) / (\text{vrednost nepremičnine})$
- III) Kazalniki likvidnosti:
- (a) količnik kritja obresti (ICR) – $ICR = \text{EBIT} / \text{stroški obresti}$
 - (b) količnik kritja servisiranja dolga (DSCR) – $DSCR = \text{EBITDA} / (\text{znesek glavnice} + \text{znesek obresti})$
 - (c) razmerje med denarnim tokom in dolgom (CFD) – $CFD = (\text{denarni tok}) / \text{dolg}$
 - (d) denarni koeficient (CR) – $CR = (\text{denar} + \text{tržljivi vrednostni papirji}) / (\text{kratkoročne obveznosti})$
 - (e) neto obratna sredstva glede na skupna sredstva (NWCTA) – $NWCTA = (\text{kratkoročna sredstva (denar, kratkoročni vrednostni papirji, terjatve, zaloge, druga kratkoročna sredstva)}) / \text{sredstva}$
- IV) Kazalniki kapitala:
- (a) mera kapitalizacije (CR) – $CR = (\text{neto poslovni prihodki}) / \text{kapital}$
 - (b) dobiček na kapital (PY) – $PY = (\text{neto dohodek}) / \text{kapital}$